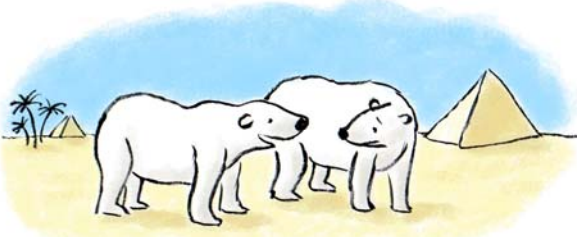

Thermo regulatie

VICV/BVF/SEH
Jan Pouwels
2013

april 2013 Jan Pouwels

1

Lesinhoud

- Anatomie/fysiologie
- Meetmethoden
- Hyperthermie/hypothermie
  - Oorzaken
  - Verschijnselen
  - Behandeling

april 2013 Jan Pouwels

2

Anatomie & Fysiologie

- Homeothermie vs. Poikilothermie
- Kerntemperatuur vs. Schiltemperatuur
- Thermo-regulatie mechanisme

april 2013 Jan Pouwels

3

homeothermie vs. poikilothermie

de mens is homeotherm:

- Voordelen:
  - Effectieve chemische reacties
  - Constante lichaamstemperatuur
- Nadelen:
  - Kleine range in levensvatbare lichaamstemperatuur (27-42 °C)
  - Kost veel energie

april 2013 Jan Pouwels

4

warmteproductie

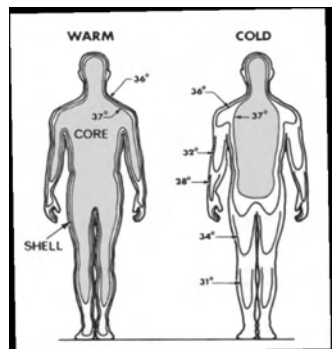
- basaal metabolisme: • topsport:
- 1° C per uur   • 1° C per 15 min.

april 2013 Jan Pouwels

5

kerntemperatuur vs. schiltemperatuur

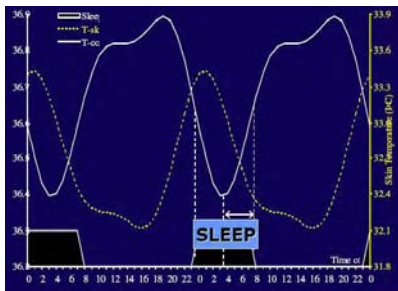

The diagram shows two human figures. The left figure is labeled 'WARM' and has a core temperature of 37°C and a shell temperature of 36°C. The right figure is labeled 'COLD' and has a core temperature of 37°C and a shell temperature of 31°C. The core is labeled 'CORE' and the shell is labeled 'SHELL'.

april 2013 Jan Pouwels

6

Circadiane ritme

Kern- en schiltemperatuur laten tegengestelde patronen zien

april 2013 Jan Pouwels

7

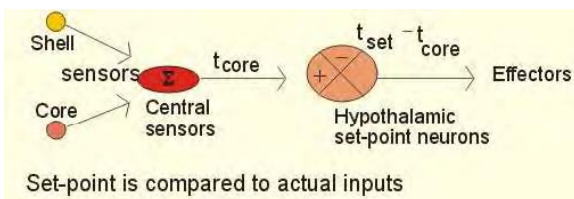
Delta T (ΔT)

- Verschil tussen kern en schil
- Normaal: $\pm 2 - 4^\circ C$
- Afwijkend: $\geq 4 - 7^\circ C$
  - Vasoconstrictie
  - Vasodilatatie

april 2013 Jan Pouwels

8

Thermo-regulatie mechanisme

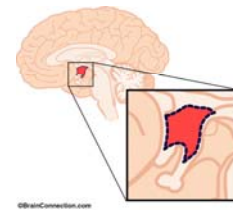

april 2013 Jan Pouwels

9

Thermo-regulatie mechanisme

- Sensoren
  - Huid, CZS
- Thermostaat
  - Setpoint
- Effectoren
  - Balans

april 2013 Jan Pouwels

10

Thermo-regulatie mechanisme

Warmte productie

- balans
- Basaal metabolisme
- Spieractiviteit
- Hormonen

Warmte afgifte

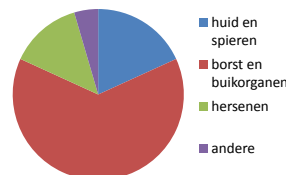
- Zweetklieren
- Arteriolen

april 2013 Jan Copyright 2002. open gallery

11

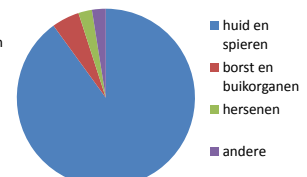
Thermo-regulatie mechanisme

Hitte productie in rust

Temp stijging van $0,5^\circ - 1^\circ$ per uur

Hitte productie in actie

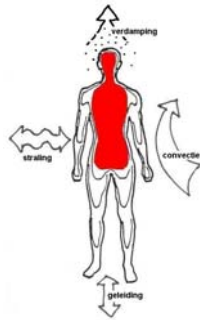

Temp stijging van $\pm 1^\circ$ per 15 min.

april 2013 Jan Pouwels

12

Thermo-regulatie mechanisme

Warmte afgifte

- Radiatie 65%
- Evaporatie 30%
- Convection 10%
- Conductie 5%

april 2013 Jan Pouwels

13

Thermo-regulatie mechanisme

gedrag

- Extra kleding
- Rillen/klappertanden
- Activiteiten

autonome zenuwstelsel

- Kippevel
- Vasoconstrictie

april 2013 Jan Pouwels

14

Meetmethoden

Tympanometrie (oorthermometer): <ul style="list-style-type: none"> • makkelijk maar onbetrouwbaar • niet geschikt bij hypothermie 	Bloedtemperatuur (SG/PICO): <ul style="list-style-type: none"> • invasief maar betrouwbaar
Oesophagaal: <ul style="list-style-type: none"> • betrouwbaar 	Oraal: <ul style="list-style-type: none"> • makkelijk maar onbetrouwbaar (invloeden) • niet geschikt bij hypothermie
Rectaal: <ul style="list-style-type: none"> • betrouwbaar, continu, niet comfortabel, complicaties (contra-indicaties) 	Blaas temperatuur: <ul style="list-style-type: none"> • betrouwbaar, continu

april 2013 Jan Pouwels

15

hypothermie

- Therapeutische hypothermie
  - Post reanimatie
  - Hoge ICP
- Primaire hypothermie
  - accidenteel
- Secundaire hypothermie

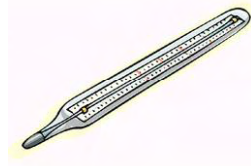
- Verstoorde thermoregulatie
- Centraal zenuwstelsel
- Endocrinologisch
- Onvoldoende energie
- Neuromusculaire ziekten
- Warmteverlies
- Huidziekten, brandwonden
- Iatrogen
- Infecties/sepsis/shock

april 2013 Jan Pouwels

16

Indeling hypothermie

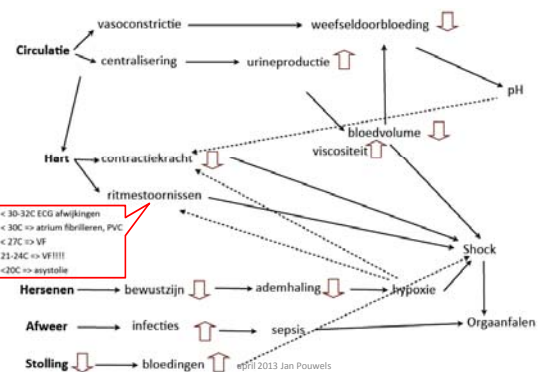
- Mild: 32° - 35° C
- Matig: 28° - 32° C
- Ernstig: < 28° C

april 2013 Jan Pouwels

17

hypothermie

april 2013 Jan Pouwels

18

Pathofysiologie hypothermie

CZS

- Bewustzijnsdaling
- Onbetrouwbare GCS
- Autoregulatie tot 25° C
- EEG & SSEP:
  - Abnormaal v.a. 33,5° C
  - EEG = 0 v.a. 20° C
- 20° - 25° C: geen vegetatieve reflexen
- Hypoxie tolerantie:
  - Tot 22° C = 18 - 24 min.
  - Tot 10° C = 64 - 80 min. (Dierexperimenteel)

cardiovasculair

- Vasoconstrictie
  - overvulling, koude diurese
- Cardiac Output ↓
- Bradycardieën
- Ritmestoornissen
  - Verlengde QT-tijd
  - < 27° C → VF
  - < 20° C → VF !!!
- ECG-afwijkingen
- Leukopenie, trombopenie, denaturatie proteïnen

april 2013 Jan Pouwels

19

Pathofysiologie hypothermie

renaal

- Koude diurese
  - vasoconstrictie
  - minder ADH

gastro-intestinaal

- <34° C geen darmmotiliteit
- leverfunctie ↓
- < 25° C pancreasnecrose

respiratie

- AMV ↓
- hypoxie en hypercapnie
- bronchoconstrictie (a.g.v. nervus vagus stimulatie)
- verschuiving O₂-dissociatie curve

endocrinologisch & metabolisme

- wisselende glycemie
- lipiden metabolisme
- Na⁺ en K⁺ verstoring

stolling

- stollingsstoornissen
- D.I.S.

april 2013 Jan Pouwels

20

Hypothermie behandeling

- Opwarmen
  - Passief (verwijder koude kleding, isolatie)
  - Externe warmte (infusen (level I), gas, warmtedekens)
  - Blaas/maag/thorax spoelen
  - EC-circulatie (hart/longmachine)
- Vitale functies bewaken/ondersteunen/overnemen
  - After-drop
  - Koude diurese

april 2013 Jan Pouwels

21

Hypothermie behandeling

- Voorkom verdere afkoeling (sedatie/verslapping)
- Komt medicatie aan bij ernstige hypothermie?
- Hypothermie beschermt, langdurige reanimatie kan zinvol zijn
- Wanneer wel/niet reanimeren en hoe ?

april 2013 Jan Pouwels

22

Hypothermie

To CPR or not to CPR ?

zeker

- Trauma met dodelijke verwonding, lichaam gedeformeerd
- Niet comprimeerbare thorax
- Bevroren lichaam
- IJs in luchtwegen
- NR verklaring
- Geen mogelijkheid transport met CPR

twijfel

- Lichaams temperatuur < 12 °C
- > 1 uur onder water
- wijde, lichtstijve vervormbare pupillen
- Rigor mortis
- pH < 6,5
- Kalium > 10 mmol/l

april 2013 Jan Pouwels

23

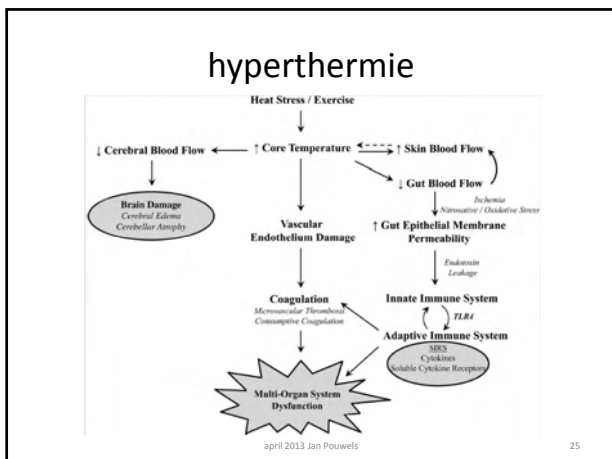
Hyperthermie

- koorts (koude rilling)
- warmtestuwing
- maligne hyperthermie
- maligne neuroleptisch syndroom
- gestoorde thermoregulatie:
  - metabolisme ↑
  - afgifte ↓
  - hypothalamie of CZS-dysfunctie

april 2013 Jan Pouwels

24

- ### Hyperthermie pathofysiologie
- compensatiemechanismen
  - CZS → bewustzijnsdaling/delir/coördinatie ↓
  - leverfalen
  - endotheel beschadigt
  - nierfalen, ARDS, rhabdomyolyse
  - hemodynamiek ↓
  - lactaatacidose, hyperkaliaemie
  - stolling ↓ (DIS)
  - > 42° C denaturatie proteïnen
- april 2013 Jan Pouwels 26

- ### Behandeling hyperthermie
- Afkoelen:
    - Blanket roll, Bair hugger, Cold packs, Spray lau water
    - Cool guard
    - Cave: verminderde afgifte door vasoconstrictie a.g.v. koelen
  - Bewaak/corrigeer vitale functies
    - Resp. insuff., hartfalen, lever- nierfalen, rhabdomyolyse, DIS, convulsies, delir,
  - Vochtresuscitatie
  - Corrigeer electrolytenstoornissen
- april 2013 Jan Pouwels 27

- ### Opwarmen ja of nee ?
• <u>Casus 1:</u> Patiënt komt binnen met een geïsoleerd neurotrauma Temperatuur: 34,1 HD: stabiel Resp: PRVC	• <u>Casus 2:</u> Patiënt komt binnen na een trauma met een epiduraalbloeding, aangezichtsfracturen en een bekkenfractuur Temp: 33,9 HD: instabiel Resp: PC
- april 2013 Jan Pouwels 29